

TELEGRAFUL ROMÂNUL

Nr. 31.

ANUL XXIII.

Sabiiu in 20 Aprile (2 Maiu) 1875.

Telegraful este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumerarea se face în Sabiiu la expediția poștii, pe afară la s. r. poște cu bani găta prin scrisori franate, adresate către expediția. Prețului prenumerării pentru Sabiiu este pe anu 7 fl. v. n., iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe un anu 8 fl. i. r. pe o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru princip. și țierii streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia oară cu 7 cr. sirulu, pentru a doua oară cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. n.

Sabiiu 19 Aprile.

Este implinitu anul de cându cu ocasiunea sinodului arhidieceșanu salutaramu unu evenimentu duplu, dela care ne promiteamu cele mai frumoșe speranție, întielegemu, votulu sinodului arhidieceșanu din siedintia IV a. tr., care culminăza în următoarele:

„Ca sinodulu arhidieceșanu intru eternisarea numelui *Marelui Andreiu*, întâiului Arhiepiscopu și Metropolitu alu româniloru de rel. gr. ort. din Ungari'a și Transilvani'a după restaurarea vechiei noastre metropolie prin elu însusi, dechiarându acestu sinodu ca atâtu numele acestuia alu repausatulu Archipastoriu 'lu va paștră pentru totu viitorulu în sânt'a aducere aminte, precum și faptele și lucrările lui și direcțiunea dată de elu bisericeii noastre, o va privi de modelu în venitoriu.“

și că eflusu alu acestui votu memorabil'a conferinția a deputatiloru arhidieceșani, în carea se arburase stindardulu concordiei și conlucrării tuturorulu puteriloru noastre în întielesulu acelu votu.

Pentru acea noi atunci ne amu simțitu îndreptatiti a ne exprime în fatia momentulu celui mare în modulu urmatoriu:

„Noi asiă credemu sa spiritulu Marelui regeneratori alu bisericeii și natiunei noastre din Transilvani'a și Ungari'a, pre care viitorimea lu va cunoșce de siguru sub numele: *Marele Andreiu*, — a trebuitu sa planeze asupra sinodulu nostru arhidieceșanu. Noi asiă credemu, ca acelu spiritulu a trebuitu sa inspire și însuflețesca pre membrii sinodulu și de aceea au cunoscutu și cuprinsu grandetia cea impunetoria și sublimata caracterulu lui *Siagun'a* și unanimu le-a introdusu pentru toti seculii venitori, că pre unu monumentu netrecatori, admirabil'și de modelu în actele lor.“

„Sinodulu arhidieceșanu și prin elu arhidieceș'a a doveditu în adeveru, ca prevedintia n'a facutu în zadaru minunea de a tramisu pre Moise alu româniloru în tempulu celu mai greu, în tempulu desperatiunei natiunei și bisericeii noastre, că cu togiagulu seu archipastorescu sa ne scôta din sclavia trecutulu duros și sa ne induca în țier'a promisiunei, în Chanaanulu constituționalu, perdutu de stramosii nostri.“

„Gruparea în giurulu acestui monumentu maretiu, adumbrirea și scutintia sub principiele, care l'aturat și produsu — va fi pentru noi și pentru generațiunile viitoare identicu cu progresulu natiunale, cu unitatea spirituale a creștiniloru nostri. Acest'a va fi monumentu de mandria în tempuri normale și faru luminatoriu în tempu furtunosu, faru, dicemu, pentru ca elu va lumină că farulu din marginea unei mări în întunereculu nopției, în întunereculu eresuriloru politice și bisericesci ce eventualu se potu sculă sa ne amenintia esistintia. Atunci în graba ne vomu orientă și vomu gasi limanulu constituționalu, uniculu, carele ne dă terenu firmu pentru vieti'a sigura precum dă uscatulu celoru ce scapa din valurile nesigure ale mării.“

Iera fatia cu eflusulu votulu eră cea mai naturala consecuinția a dice:

„Baza pusa în cestiunea acest'a avemu cuventu a o consideră de statornica cu atâtu mai vertosu și prometitoria de mai mari rezultate în viitoriu cu atâtu mai tare, cu câtu ca de acum se manifestăza unu spiritulu mare, unu spiritulu care readuna ce au fostu risipitu neintielegerele, care pune osu la osu

și incheiatura la incheiatura, după cum dice profetulu Ezechielu . . . .“

„Diferențiile astadi au disparutu. Societatea noastră natiunale bisericesca este astadi îndreptatita a se crede ca este un'a și nedespartita, unu trup și unu sufletu, care nu cunoșce partide și diferenție nici personali și nu voiesce a le mai suferi pre aceste cu nici unu pretiu, amestecate între principiele conducătorie către scopulu bisericeii și natiunei noastre spre daun'a noastră.“

„Eata dara în fatia umbrei maretie a nemuritoriulu Archiereu gruparea în giuru de principie salutarie și imbratisiare fratiesca între frati.“

Ore după decursulu unui anu plinu de eveneminte mari, plinu de amaratiuni „fratiesci“, purese din ur'a sincerității, ce vomu putea adauge pentru paginile istoriei . . . . !“

Așteptamu că sinodulu, carele este unu factoru principale în viați'a noastră natiunale bisericesca, neuitandu faptele sele din trecutu și controlandu faptele implinite de unu anu încôce sa le asemene cu principiele enunciate în anulu trecutulu, că sa vedă corespundu său diferescu de aceste? În totu casulu sa caute sa conduca nai'a bisericeii pre drumulu celu salutaru către prosperarea moralității și a luminei!

„Lupt'a pentru cultura“ a Germaniei contr'a vaticanulu a intratu într'o noua fasa. Bismark avea mai pre urma planulu sa transplanteze lupt'a acest'a inversiunata pre terenulu internatiunale. Densulu credea, ca Itali'a, în semnu de recunoscintia pentru servitiile ce i-a facutu Germani'a în caus'a unității sele, va primii neconditiunatu mandatele dela Berlinu și se va ingangia de locu la o opozițiune crancena contr'a Papei. Intalnirea celoru doi monarhi dela Veneti'a se vede, ca a avutu de scopu sa creeze unu contrapundu preponderantiei germane. Austri'a și Itali'a voiescu sa aibe garantii contr'a dictaturei despotice din Berlinu. Bismark se vediu deodata isolatu în lupt'a sea contr'a curiei romane. Alarm'a de resbelu a diurnaleloru oficiali, notele schimbate cu Belgiulu suntu experimentari, cari n'au succesu. Astadi avemu sa însemnamu unu nou exemplu despre desertitatea astutulu cancelariu alu Germaniei, care nici odata nu vine în perplexitate în privinti'a medilóceloru. Doi corifei din partid'a natiunale-liberale, firesce inspirati de Bismark, — pentru ca se scie în genere, ca publicisticii germani se afla în servitiulu causei germanismulu —, celebri autori *Treuschke* și *Wehrenpennig* discutandu asupra raportulu între Germani'a și Curi'a romana punu semnificativ'a întrebare: Ce interesu are Germani'a, deca *Civita vecchia* și *Rom'a este ocupata de trupe italiene seu de trupe papali*? Din indigitarile acestoru autori se vede, ca Germani'a e induplecata a pactă cu Curia, chiaru pre cont'a unității Italiei, numai sa profite imperiulu germanu. Este acest'a o manevra pentru a inspaimentă pre Itali'a și a o aduce pre calea acest'a în servitiulu Germaniei său dora este politic'a Otorniloru, cari sub întâiulu imperiu a privitu Itali'a de o provincia germana? Celu mai de aprópe viitoriu ne va respunde la acest'a întrebare.

În foile germane se discuta cu

multu interesu cestiunea independenției Belgiulu. Se dice adeca în foile aceste, cari suntu organele sincere ale lui Bismark, ca suveranitățile singuratece, adeca statele cele mici, după concepțiunile moderne de dreptu, nu mai suntu îndreptatite a esista de sine. Ba unulu dintre aceste organe inspirate spune invederatu, ca secululu care a vedutu nascendu-se independenți'a Belgiulu, o va vedé și apunendu. Eata politic'a agresiva și tendințele de cucerire ale Germaniei. Eata ca Bismark, deca concludemu din premisele susu indigitate, se afla pre urmele lui Napoleonu III, care inca insuflá temeri în privinti'a independenției Belgiulu și care vedea în clerulu Romei unu protectoru puternicu alu causei monarchice.

Din scrierile ultime ale celoru doi autori memorati, se vede, cătu de prevedietoriu e secretariulu de statu, cardinalulu *Antonelli*, care nu eră mulțimitu cu purtarea centrulu din parlamentulu Germaniei, pentru ca țienea posibila o pactare a Curiei cu Germani'a în folosulu ambeloru puteri. Într'adeveru tempurile se schimba și ómenii se schimba cu densele.

Revist'a diaristica.

La 13 Aprile avuramu spectaculu cu Tisza, care amerintiă pre corifeii natiunalițătoru, (nu întielegemu pre corifeii nostri metamorfosati), ca deca se voru încercă a lati ideile loru afara de sanctuariulu parlamentulu voru fi *sfarimati* și *nimiciti*. În dilele din urma se vede o noua ocasiune pentru a atitiă natiunalițățile. Ministrulu de comunicatiune, *Pechy* esmise o ordinațiune, prin care se provóca toti oficialii dela drumurile ferate sa invetie până în 1 Ianuariu 1876 limb'a magiara, care se va folosi eschisivu de aci înainte în administratiunea drumuriloru de feru, căci la din contra toti cătu nu voru cunoșce limb'a magiara se voru destitui neconditiunatu din posturile lor. Se scie, ca pre la drumurile ferate de comunu cei mai multi oficiali suntu germani și contr'a acestor'a este îndreptata sagét'a ministrulu *Pechy*. Acest'a ordinațiune provóca eruptiuni vulcanice în press'a dincóce și dincolo de Lait'a. Foile din Vien'a, între cari și „*Neue fr. Pr.*“ muștrara aspru acest'a tendinția siovinistica a liberalulu ministeriu din Pest'a. Foile ungueresci inca nu le remasera detorie și asiă se incinse o lupta veementa și inversiunata între publicisticii germani și ungueresci.

„*Pesti Napló*“ dechiaru, ca guvernulu numai o arma póte întrebuintiă contr'a foiloru vieneșe: alungarea loru din Ungari'a. Guvernulu nu e liberalu pentru a nu cunoșce contraband'a și intrigele tiesute contr'a Ungariei. Si celu mai ospitalu omu arunca pre ospe afara, cându acest'a lu însulta în cas'a sea propria.

„*Reform*“ afla, ca puterea asimiliatoriă a magiarulu se arata și la elementulu care se mandresce de o cultura superioriă magiarulu, adeca la elementulu germanu. De unde provine acest'a potere atractiva? De vreme ce nu ne folosimu de sfortiari, nu potemu concură cu popórele apusene în bunastare materiale și în desvoltarea industriei și comerțulu, — poterea atractiva e de a se caută în

caracterulu rasei magiare. Anim'a și manier'a, direcțiunea vointiei și modulu nobilu de a tractă cu ómenii efeptuescu, de individiu, cari se nascu în țier'a noastră dela parinti straini nu se sentiescu straini, ci se dechiaru de magiari și ei se facu magiari. Ei se inflacaru pentru acest'a patria și pentru ras'a magiara, că indigeni, că copii adoptivi. Cine mananca pânea Ungariei sa se silésca a-i fi spre folosu adeca sa se faca magiaru în limba, anima și sufletu.

„Acest'a este politic'a magiara dela Santulu Stefanu încóce și cu acest'a toleranția ea s'a sustienutu și maritu. În urm'a acestei politice póte fi baronulu Ad. Wenkheim ministru presiedinte unguerescu.“

„Nime nu ne póte invinovatí pre noi de intoleranti, amu așteptatu unu dieceniu. În anulu 1873 deduramu societătoru dela drumurile de feru unu terminu de unu anu, că sa se magiarizeze, parasindu germanismulu loru celu coruptu, dara ele nice ca s'au miscatu; ministrulu *Zichy* prolongí terminulu inca pre unu anu, pâna la 1875, un'a său două linie ascultara admonitiunea ecuitabila, celelalte drumuri nu numai ca nu o ascultara, ci se si plansera asupra ei. Si acestu terminu trecu fără rezultat. Ministrulu *Pechy* pune alu treilea terminu pâna la 1 Ianuarie 1876, inse în modu definitivu și cu rigóre. Asupra capulu lui s'a pornitu tumultulu și nu din partea oficialiloru inferiori, ci dela acei putieni oficiali superiori, cari avendu lefe grase privescu din inalt'a loru pozițiune cu disprețiu la germanulu masinistu și ingineriu magiaru și la serac'a țiera, în care credu ca implinescu o misiune de cultura pentru ca impartu porunci. Ordinațiunea ministeriale e îndreptata contr'a acelor'a, cari din „*sumetia*“ nu voru sa invetie limb'a magiara, ea a fostu necesaria pentru domni directori și secretari.“

Diurnalulu conservativiloru, inspiratu de Sennyey, observa la espectoratiunile patriotice ale liberaliloru într'unu tonu sarcasticu: „*Ellenör*“ sufla în fluierulu de trestia și cu elu tóta cet'a foiloru oficiale din gratia lui Ddieu micu și mare, ca „*Neue fr. Presse*“ care a cutezatu sa ia cuventulu pentru a aperă pre oficialii germani dela drumurile de feru sa se mature afara din țiera. Într'adeveru unu mare eroismu! demnu de press'a liberale. „*Ellenör*“ asigura, ca va veni rondulu și la „*Noile presse libere*“ din Pest'a. Ne inchipuimu cătu de perplexu va fi „*Ung. Lloyd*“ fatia de acestu limbagi, ca lui se da acest'a lectiune, — său dora și altor'a?“

Cu o scala mai susu se urca ur'a patriotica și liberale a lui „*Ellenör*“ „*Reform*“ etc. prin comunicatulu „*Pressei*“ ca directorii drumuriloru principale austriace au decisu, ca la casulu, cându sfortiarea limbei contra oficialiloru nemagiari s'aru esecutá sa se rumpa conferințele cu directorii ungueresci și la cea mai de aprópe adunare generale a reuniunei drumuriloru de feru germane în Bremen sa se propuna eschiderea drumuriloru ungueresci din necsulu drumuriloru de feru germane austriace. „*Press'a*“ din Vien'a motivéza acest'a astfelu, ca prin delaturarea oficialiloru nemagiari se face locu avansamentulu aspirantiloru magiari și sfortiarea acest'a a

limbei periclităza seriosu siguritatea pre drumurile de feru. Afara de acé-st'a in Austri'a predomnescu si ingri-giri humanitare si consideratiuni că-tra positiunea replica.

La acestea replica „Reform“, ca nu se teme de amerintiările din Vien'a. Ungari'a, déca se va eschide, va fi datória sa dechiare, ca pre teritoriulu seu nu póte fi decátu unu drumu ungurescu si conformu acestui principiu scaunulu directiunei nu se póte suferi in Vien'a, ci administratiunea centrale trebuie sa fia in Pest'a. Guvernulu ungu. va porunci acé-st'a in modu categoricu.

Din aceste dispute polemice potu vedé cetitorii nostri, cum se cërta domni monarchiei nóstre, cari prin pactulu dualisticu au impartitu imperiulu in dóue, fára de a mai întrebá de cele-lalte natiunalitati, — pentru egemoni'a esclusiva. Pána ieri alalta eri lupt'a curgea numai intre domni delat potere si intre natiunalitati, astadi magiarismulu se infrunta pre fatia cu germanismulu. Politic'a de rasa e motorulu actiuniloru politice in statulu nostru.

Organele de publicitate ale opo-sitiunei drepte observu fatia de espectoratiunile foiloru liberale séu guvernamentale o atitudine mai démna de seriositatea causei. Pre cându liberalii tórna oleu pre focu opo-sitiunaliu cu Sennyey in frunte judeca lucrurile cu sânge rece si cu unu cumpetu, care convine mai multu unui barbatu de statulu întieptu. Nu ne indoimu, idealulu lui Sennyey cá si alu lui C Tisza e: magiarizarea tuturor natiunalitati-loru de pre teritoriulu Corónei S-tului Stefanu; numai in medilóce diferu unii de altii, cum diferea in acésta cesti-une grava contele St. Széchenyi de Kossuth. Tisza mai impacientu de desvoltarea treptata a magiarismulu doresce sa véda realizându-se sub ochii sei idealulu sufletulu seu, pre cându astutulu Sennyey lasa lucrurile sa se desvólte in cursulu loru naturalu. Conducatoriulu conservativiloru se feresce de precipitare cá de focu si astfelu nu póte aprobá mesurile gre-site ale guvernulu actualu, cari dau tendinti'a prea pre fatia; Sennyey aru aplicá mesuri mai practice, cu unu cuventu elu urméza politic'a proiectata in liniamente mari de cont. Szechenyi si de aci se explica tactulu, cu care discuta organele lui cestiun-ile dílei. Partid'a lui Sennyey vede in faptulu, ca statulu ungurescu exista, cum este elu, si ca supremati'a rasei magiare e asigurata prin institutiunile de statulu introduse, — o garantia de ajunsu pentru ajungerea scopulu, de aci deriva consecuti'a, cá e de lipsa cá sa nu se cedeze nimicu din terenulu acestoru institutiuni, si sa se eviteze ori ce pasiu agresivu pre terenulu nati-onalitatiloru nemagiare. In ultim'a analiza dara partitulu lui Sennyey e mai periculosu pentru elementulu nostru románescu, precum si pentru celelalte, de cátu partid'a lui Tisza. De aci se explica tactulu si moderatiunea partidei conservative. Dupa aceste antecedentie dâmu mai la vale unele pasagie mai esentiali dintr'unu organu Sennyeyanu.

„Lloyd-ulu ungu.“ din incidentulu polemiei publicistice revenindu asupr'a cestiunei natiunale, intr'unu articulu intitulatu „asiatismu si euro-peismu“ desfasura urmatórele idei:

„In vechi'a partida a lui Deak domniá unu spiritu bunu ungurescu, inse unu spiritu ungurescu europénu, in partid'a guvernamentale se sufelca unu asiatismu nu atátu puru cátu mai multu nemisticu. Barbati cá *Iokai*, *Sonntag* si altii din centrulu stangu de odinióra aru fi spre decórea ori si cárei partide europene, dara densii disparandu in multimea celoru ce se desatéza intr'o inimicitia crassa contr'a europeismulu, au unu efectu inversu, cá o pata sengurateca pre o fatia frumósa, nefrumosulu apare nú-mai mai nefrumosu. Loru le merge cá

membriloru deakisti de odinióra in asiá numit'a partida liberale, le lip-sesce voi'a a se luptá cu unu siovi-nismu, care contra poterei fapteloru se invelu superbu cá unu cavaleru spaniolu in mantau'a margineteloru sele poteri. Dreptu fruptu de aurulu acestui spiritu avemu de tóte laturele lupta de limba si de rasa.

„Vechii anteluptatori probati ai unguismulu in societate, literatura si politica, cari au remasu in noulu partitu guvernamentalu, mai multu din trandavia decátu din simpatia, s'au retrasu fricosi. Cu unu glasu disar-monicu striga la lupta nisce epigoni, straini de cultur'a umana a tempuri-loru mai dinainte, si nemoderati de sentiulu de responsabilitate, ca ele-mentulu ungu. limb'a ungu. e singura in-dreptatita si numai singura sa se su-feru in imperiulu Stului Stefanu.

„Elementulu ungurescu e intre multele si variele minoritati de po-póre nu numai celu mai tare, mai nobilu dupa positiunea sociale si dupa posesiunea sea, nu numai are senti-ulu celu mai cultivatu pentru guver-nare si administratiune, ci elu e si dupa intréga istori'a statulu celu mai nobilu purtatorulu alu ideei de statulu. Istori'a statulu ungu. cu fortia de-manda sa se aléga limb'a magiara cá limb'a oficiósa. Cu invetiarea limbei ungurescu cetatiénulu Corónei ungu. primesce in sine spiritulu statulu un-gu. devine perfectu odata cu statulu acé-st'a. Este unu lungu pro-cesu acé-st'a, dara e unu procesu, care trebuie sa duca cu incetulu la aceea, ce dlu ministru de interne Col. Tisza (cându cu replicările sele contr'a lui Miletici si Polit) nu trebuia sa tien-a de fapta complinita, ceea ce martu-risimu sinceru, n'a fostu demnu a se pronunciá la acelu locu, pentru ca plesnesce in fatia fapte chiare, intie-legemu, ca Ungari'a in respectu lim-bisticu, e togm'a asiá cá Franci'a si Germani'a etc.

„Si togmai din acestu punctu de vedere fia-care sa póte grige de la-tirea limbei ungurescu, cu deosebire cercurile culte mai inalte implinescu cultivandu limb'a loru materna o da-torintia de moralitate publica.

„Dara si unu altu procesu se des-vólta neresistibilu inaintea nóstra. Cu-noscinti'a limbei magiare se latiesce totu mai tare in Ungari'a, magiarii cá elementu natiunale si socialu pri-mescu pre tóta diu'a individi din ele-mentele conlocutiórie: Prim'a clasa sociale in Ungari'a apartiene dupa posesiune si rangulu la natiunea ma-giara. Impreunarea cu acé-st'a clasa aduce de-si nu momentan, dara nes-mintitu *magiarizarea* cu sine. Frun-tea natiunalitatiloru mai mici se im-preuna totu mai tare cu elementulu magiaru, cu deosebire posesorii se facu magiari, pentruca poterea atrac-tiva a societátiiei e mai mare decátu comuniunea de limba si rasa.

„E o sumetia copilarésca a con-turbá acestu procesu irresistibilu vo-indu a-lu accelera cu forti'a. Brutali-tatea insolenta, care cere dela singu-ratecu sa rumpa serbatoresce legatu-r'a sea cu trecutulu, pentru a fi re-cunoscutu in statulu, superficialitatea, care nu distinge natiunea de limba de natiunea politica, numai va face miscarea liniscita si constanta mai tardia, déca nu o va impededá pre mai multu tempu. Nu li se póte socoti de pecatu celoru mai escelenti dintre natiunalitati déca au o anima pentru limb'a si cultur'a natiunalitatiiei loru. Sa lasámu cá tempulu sa aduca, déca nu pre ei, totusi pre copiii loru in taber'a magiara.“

† Diet'a Ungariei.

In siedinti'a casei representanti-loru dela 21 Aprile n. ministru presiedinte Br. *Wenkheim* raspunde la interpelatiunea lui *Istoczy*, care a fa-cutu atát'a pulbere in jurnalistic'a

jidoviloru; starea tieriei s'a atarnatu prin politic'a financiale urmarita pána acum prea multu de grati'a jidoviloru, cari suntu factorulu financiaru si cari prin inveninatele sageti ce le indrépta prin pres'a loru cosmopolita asupr'a Ungariei suntu cu multu mai pericu-losi intereseloru tieriei, decátu cá unu guvernulu sa aiba curagiulu a dá unu respunsu liberu. Va veni tempulu cându se va cunósce acestu reu, dara atunci va fi prea tardiu.

Oratorulu ia respunsulu minist-rului pres. impreuna cu camer'a spre sciintia.

Ministru presiedinte raspunde si la interpelatiunea lui *Brlic*, ca nu este adeveratu ca guvernulu aru im-pededá esecutarea drumuriloru in con-finiulu militariu, din contra guvernulu 'si tiene de datorintia a promová con-struirea acelor'a cu tóte medilócele de cari dispune spre a corespunde in-tentiuiloru pronunciate cu ocaziunea provincialisárei confinieloru. Motivulu, pentru care postulatele art. XXXVIII: 1870 nu s'au satisfacutu, e, ca pro-iectele ce s'au substernutu comandai generale din Agramu ceru o esame-nare seriósa si esacta si afara de acé-st'a sumele din averea confiniulu de cari putemu dispune nu ajungu la con-struire si trebuie sa deschidemu is-vóre nóue, spre care scopu se recere tempu, dreptu aceea guvernulu numai in sesiunea viitória va presentá pro-iectele necesarie.

La a dóu'a intrebare, ca pune-va guvernulu pedeci unei miscári spon-tanee ce s'aru porni pre terenulu so-cialu contr'a castei agresive a jidovi-loru, raspunde ministru presiedinte, ca guvernulu nu este inamiculu ori si cárei miscári, déca acé-st'a urma-resce o tendintia buna; ba elu va vedé cu bucuria pornindu-se atari miscári in societate si o miscare ce urmaresce o tendintia folosítoria nu va aflá pedeci. Dara guvernulu se va vedé silitu a luá o positiune inamica fatia de ori ce miscare, care aru con-turbá séu aru vrea sa conturbe bun'a armonia si pace intre bisericelre si confessiunile din tier'a nóstra, séu in-tre cetatienii ce apartienu la acestea si aru vatemá drepturile civile. (A-plausu).

La a trei'a intrebare, ca obser-va-va guvernulu politic'a indiferentis-mulu ce a urmatu-o dela emancipa-tiune incóce, si de aici inainte, res-punde ministru pres. simplu, ca gu-vernulu pre bazea articululu de lege XVII: 1867, care pronuncie egal'a in-dreptatire a jidaniloru cu toti cetatienii patriei, nu cunósce nice o ces-tiune a jidaniloru, nu póte sa cunósca si de acea nice n'are sa ia positiune fatia de o intrebare ce nu esiste. (A-probare viua)

Sciú fórté bine — continua mi-nistru presiedinte — ca respunsulu meu acé-st'a nu póte sa multiemésca pre dlu deputatu in nice unulu din punctele interpelatiunei sele fiindu ca acestu respunsu contradice cu prin-cipele si dorintiele ce le a exprimatulu reprezentante in motivarea inter-pelatiunei sele cu privire la tienut'a guvernulu. Dara guvernulu nu póte urmá alta politica decátu cea indigi-tata mai susu, fatia de ori si care ele-mentu, pentruca altmintrenea aru veni in conflictu cu umanitatea, civilisatiu-nea si dreptatea, ba inainte de tóte cu acele legi ale tieriei, cari garantéza fia-cáru locuitoriu din tíera fára deo-sébire de limba, natiunalitate si con-fessiune asemenea drepturi cetatienesci. (Aprobare viua)

Vict. *Istoczy* provocându-se la mo-tivele interpelatiunei sele raspunde, ca nu considera cestiunea jidana de cestiune religunaria, ci de o cestiune sociale si natiunale economica, deci argumentulu ministru presied. ca guvernulu sta in cestiunea acé-st'a pre bazea emancipárei, cade de sinesi. Cumca omnipotenti'a sociale si nati-onal-economica a poterniceii caste ju-daice, contr'a cárei'a societatea neju-daica trebuie sa se apere, a luatú di-mensiuni enorme, se constata prin im-pregiurarea, ca cu tóte ca scimu, ve-demu, sentimu si exprimámu acé-st'a convictiune, totusi tienemu mai mare temeraritate a pasi contr'a acestei caste decátu contr'a reactiunei sinistre si contr'a absolutismulu. Oratorulu mar-turisesce ca nu s'a leganatu in ilu-siunea, ca respunsulu guvernulu lu va multiami in tóte punctele; ideile ce le representa densulu suntu cu multu mai nóue decátu sa fia mature pentru publicu. In cei 8 ani Ungari'a s'a facutu unu teritoriu principalu pentru activitatea

jidoviloru; starea tieriei s'a atarnatu prin politic'a financiale urmarita pána acum prea multu de grati'a jidoviloru, cari suntu factorulu financiaru si cari prin inveninatele sageti ce le indrépta prin pres'a loru cosmopolita asupr'a Ungariei suntu cu multu mai pericu-losi intereseloru tieriei, decátu cá unu guvernulu sa aiba curagiulu a dá unu respunsu liberu. Va veni tempulu cându se va cunósce acestu reu, dara atunci va fi prea tardiu.

Oratorulu ia respunsulu minist-rului pres. impreuna cu camer'a spre sciintia.

Ministru presiedinte raspunde si la interpelatiunea lui *Brlic*, ca nu este adeveratu ca guvernulu aru im-pededá esecutarea drumuriloru in con-finiulu militariu, din contra guvernulu 'si tiene de datorintia a promová con-struirea acelor'a cu tóte medilócele de cari dispune spre a corespunde in-tentiuiloru pronunciate cu ocaziunea provincialisárei confinieloru. Motivulu, pentru care postulatele art. XXXVIII: 1870 nu s'au satisfacutu, e, ca pro-iectele ce s'au substernutu comandai generale din Agramu ceru o esame-nare seriósa si esacta si afara de acé-st'a sumele din averea confiniulu de cari putemu dispune nu ajungu la con-struire si trebuie sa deschidemu is-vóre nóue, spre care scopu se recere tempu, dreptu aceea guvernulu numai in sesiunea viitória va presentá pro-iectele necesarie.

Respunsulu ministru presied. se ia spre sciintia.

Se continua apoi discussiunea ge-nerale asupr'a reducerei tribunaleloru. Proiectulu se primesce de basa la des-baterea speciale, care se si deschise numai decátu. In decursulu acestei desbateri se facura de cátra opo-sitiunea drepte si de cátra stâng'a estrema propuneri de modificári, cari se res-pinsera. De insemnatu e, ca acum s'a numeratu pentru prim'a óra dela gru-parea partideloru votisanti. Oposi-tiunea, cu stâng'a estrema si cu sasii, dedura numerulu de 53, pre cându din partid'a liberala votara 73 de-putati.

Articululu de lege XXXV. din an. 1874

(Urmare)

H) Adeverirea acteloru (fapteloru.)

§ 97. Notariulu publicu este impote-ritu si pentru adeverirea altoru acte, anume, a pertratáriloru de licitatiune, pretiure si de oferte, séu a sortituseloru, déca a fostu chiebatu spre acestu scopu si déca faptele s'au implenit in presentia densulu.

Spre acestu scopu notariulu publicu are a chieamá doi martori, pre cari i cunósce, iéra protocolulu, afara de atributelu gene-rale, are sa contiena si descrierea esacta a loculu si tempulu celoru intemplate ina-intea loru.

Cele dóue puncte ultime din §-lu pre-cedentu au a se aplicá si in acestu casu.

I) Incunosciintari.

§ 98. Despre incunosciintári (avisare, abdicere si protestu etc.) cari o parte vré sa comunice celei-alalte, notariulu publicu numai atunci póte dá atestatu, déca scopulu acelei'a este, cá sa aiba ce-va urmare de dreptu.

In asemenea casuri notariulu publicu induce incunosciintarea in protocolulu ce are a face, din cuventu in cuventu.

Partea póte recerca notariulu publicu si prin epistóla séu pre cale telegrafica, cá sa faca incunosciintarea, in acestu casu epistol'a séu telegram'a suplinesce proto-colulu, inse acestu modu alu recercarei are a se aminti in atestatu.

§ 99. Notariulu publicu merge cu pro-protocolulu publicu incunosciintarea (§ 98) la locuinti'a séu localitatea de afacere a acelu'a, cáru'a are a se comunicá incunosciintarea si i-o spune acolo cu cuventulu.

Despre acé-st'a da recercatoriulu si déca se poftesce si partei celei-lalte atestatu,

in care, pre lângă suscrierea și sigilul oficial al notariului public, se însemna cu-prinsulu vorbalu alu încunoscintării, numele părți oru, condițiunea și locuintă, loculu, anulu, lun'a și diu'a comunicării, și, deca aru pofti partea recercătoria, și or'a in care s'a intemplantu comunicarea.

Susceperea dechiaratiunii partei contrarie in acestu atestatu numai atunci are locu, deca partea pretinde acest'a seu concede și adevăresec invoicea sea prin suscrierea protocolului.

§ 100. Deca obiectulu încunoscintării este oferirea de a strapune bani, chartie de valoare seu alte afaceri: notariulu publicu are a se convinge mai întâiu, ca aceste obiecte suntu ga'ta pentru strapunere. Totu odata in protocolu, afara de cele cuprinse in § 112, sa se induca descrierea și aflarea obiectelor de predatu, precum și adevărirea, ca predarea și primirea, dupa convicțiunea notariului publicu nu este impededata prin nimic'a.

In încunoscintare, afara de cele amintite in §-lu precedent, are a se suscepe și acesta adevărire.

§ 101. Deca partea, carei'a are a se comunica încunoscintarea, nu se pôte gasi in locuintă seu in localitatea de afaceri, pecum și deca nu este acasa, seu deca refusa notariului publicu intrarea, precum și deca nu se scie unde se afla partea, notariulu publicu are sa dea încunoscintarea pentru acesta parte la judecatoria, care va dispune de immanuarea ei dupa regulamentul de procedura.

Partea recercătoria pôte sa pretinda că notariulu publicu sa tramita partei contrarie încunoscintarea amintita și recomendata pre posta.

K) *Adevărirea cuprinsului și tramiterii comunicatorului.*

§ 102. Notariulu publicu, deca este recercatu, e obligatu a dá atestatu despre cuprinsulu și tramitarea încunoscintării, epistolei ori telegramei adresate cutarei părți, ori unde aru locui acest'a.

In asemenea casu notariulu publicu induce in protocolu din cuventu in cuventu, cuprinsulu încunoscintării, epistolei ori telegramei, numele părților, condițiunea loru precum și loculu și tempulu (anulu, lun'a, diu'a și or'a) predării și despre acest'a da atestatu partei recercătoria.

§ 103. Despre atestări, in casurile §§ 92—100, sa ia protocolu. In protocolu, afara de cele ce se dispunu in acestu capu pentru fia-care casu singuratecu, se cuprindu următoarele:

a) numirea partei care cere atestarea și a martorilor, cari au fostu de fatia, respectivu a celui-alaltu notariu publicu și a interpretelui, dupa dispusetiunile § 79 a) și b);

b) rogarea spre a cărei implenire a fostu incredintiatu notariulu publicu;

c) suscrierea persónelor amintite in punctulu a) precum și suscrierea și sigilulu oficiale alu notariului.

Deca partea e necunoscuta, suntu a se aplicá dispusetiunile § 70, și deca dintre cei de fatia care-va nu scie serie, ale § 80.

L) *Proteste cambiali.*

§ 104. Protestele cambiali se facu dupa legile ce sustau in acesta privintia. Totu in acestu modu pôte se proceda notariulu publicu, și cându este recercatu a protestá chartiele comerciale cari suna la ordinu.

La acesta specie de atestări, punctulu d) alu § 49 nu forméza pedeca eschidietoria.

§ 105. Atestările, cari se facu despre alte acte (fapte) afara de cele amintite in acestu capu, seu cari nu s'au facutu și estradatu dupa preceptele satorite aici, n'au valoare de documentu publicu.

CAPU IX.

Pastrarea documintelor și pretioselor.

§ 106. Notariulu publicu este indreptatitu a pastrá oficialu documinte, obligatiuni, cambie, și testamente sigilate.

Despre primire estradă părții recunoscintia, despre depositu face protocolu, in care se cuprinde numele, caracterulu și lo-

cuintă depunatoriului, numirea documentulu depusu, loculu, anulu, lun'a și diu'a depunerei precum și numirea persónei, carea va avé sa priméca documentulu depusu.

Deca se depune unu testamentu sigilatu a cărui cuverta nu e din destulu sigilata, — cuvert'a se sigileza cu sigilulu oficialu astfelu, că sa nu póta fi deschisu fâra rumperea sigileloru.

Protocolulu este a se subserie prin parte și prin notariulu publicu.

Deca documentulu se tramite la notariu pre posta spre pastrare, — epistol'a suplinesce protocolulu.

§ 107. Estradarea documentulu depusu spre pastrare este a se atestá in protocolu de deposite, ori in protocolu deosebitu. In casulu din urma, cu provocare la protocolulu deosebitu darea indereptu a documentulu se însemna și in protocolulu depositele.

Deca primitoriulu nu este cunoscutu notariulu publicu: identitatea persónei este a se constatá in intielesulu §-lui 70.

§ 108. Bani ga'ta, papire de creditu și de pretiose notariulu publicu numai interimalu pôte luá la pastrare, și numai deca aceste i se predau cu ocaziunea facerei atârui documentu notariulu și spre acelu scopu, că sa le predea atârei persóne anumite ori autorități publice.

Câtu pentru procederea ulterioara, suntu a se observá regulele §-lui 106.

§ 109. Deca depositulu este a se predá judecatoriei ori altei autorități publice, este a se observá §. 110.

Obiectele depuse spre a le predá cutârei persóne private, notariulu publicu este datoriu a le immanuá celu multu in 8 dile deca partea n'a defiptu altu terminu.

Deca in acestu terminu nu pôte efectui immanuarea, — depositulu este datoriu fâra amenare ori a-lu tramite indereptu părții, ori a-lu dá judecatoriei spre pastrare.

§ 110. La estradarea depositele notariulu publicu procede in intielesulu §-lui 107, și deca depositulu s'a predatu judecatoriei seu altei autorități publice, seu deca s'au datu spre pastrare judecatoréca, — adevărit'a despre depositu o alatura la protocolulu de depositu și despre tóte aceste încunoscintieza partea.

Depositulu efectuitu la notariulu publicu nare valorea de dreptu a depositele judecatoréce.

(Va urmá)

Din protopresbiteratul gr. or. alu Ternavei-superioare in Joi'a patimiloru 1875.

Prea onorate domnule redactoru! In interesulu respectărei legi nóstre bisericesci, care este Statutul organicu, — și alu salutei comune ve rogu sa binevoiti a primí in colónele pretiuitulu diaru „Telegrafulu Rom.“ ce redigeati și a publicá următoarea

Interpelatiune:

Considerandu ca tempulu pentru tineria sinódeloru protopresbiterali, prescriu in § 45 alu Statutul organicu, au trecut, iera in tractulu promemoratulu inca pâna acum nici unu semnu nu s'au aretatu pentru tineria acelu'a nici in estu anu;

Considerandu și aceea ca de cându au intratu stat. org. in viétia sinodulu protopresbiterale nu s'au intrunitu fâra numai odata și adeca la inceputu, cându iera afara de aci'a ca s'au constituitu mai scie Domnedieu cum nu s'au lucratu absolutu nimic'a — spre cea mai mare dauna a bisericele și scóleloru nóstre, carea se simte și se va mai simti diecenii intregi, 'mi iau libertatea a intrebá pre prea onoratu domnu protopresbiteru Ioanu Almasianu cá presidiulu sinodalu: ca are de cugetu a convocá in estu anu sinodulu protopopescu, a cărui membri de cându nu s'au mai vediatu pôte ca nici nu se voru mai cunoșce unulu pre altulu, ori dóra voiesce a mai adauge inca unu anu de amaraciune lângă cei trecuti și a ne inchide cu totu-deadinsulu calea câtra propasire?

Unu preotu din tractulu ppescu susmentionatu.

Onorati alegatori!

Ori-câtu mi-amu tienutu de datorintia placuta sub decurgerea sesiunei dietale, a me presentá in cerculu d-vóstra, prin impregiurarea trista, ca sum prin unu morbu opritu dela caletori'a mai delungata, — și in momentu suntu silitu prin dechiaratiunea-mi presinta a Ve multiamí multu pretiuit'a-ve incredere, cu care me onorare-Ti.

Dara și deca impregiurarea susu amintita nu m'aru fi impededatu a me presentá d-vóstra, m'asiu fi aflatu in perplesitate, deórece despre tóta activitatea legislativei — dupa parereami — vai ce putiene imbucurietorie, ve-asii fi potutu și ve potu raportá! Pentru ca afara de unele proiecte de lege, alta d'abiá amu facutu, decátu ca amu inpovertatu tiér'a cu nóue datorii, la care fuseram siliti prin impregiurári, și cari tuturoru ni-a causatu in privintia viitoriului patriei comune, mare suprinde.

In tempulu celu din urma inse, totu s'au intemplantu unu faptu, care nu numai este de mare importantia, ce de toti s'a și primitu cu mare bucuria; și acest'a este ca, rupandu-se in patria insasi precum și in parlamentu paretele despartitoriu, intre cele dóue părți ale tieriei, aceste s'au unitu, dandu-i-viétia regimulu de astadi, intru a cărui patriotismu nu ne putemu indoí, și cărui i-a succesu nu numai a meliorá starea financiale deploabila a patriei, ci a aduce și in privintia reorganisărei administrative, reforme salutarie.

Este inse de lipsa și neevitabile, ca in totu parlamentulu constitutionale sa se formédie din barbatii loiali și independinti o partida, a cărei datorintia sacra sa fia, de o parte a spriginí și a nu impededá regimulu fâra cauza acolo, unde activitatea și tendintiele acestui suntu drepte, juste și loiale, iera de alta a-i moderá ingerintiele necuviincioșe și a-lu face atentu la tóte uitările.

Opositiunea de pâna acum nu si-a cunoscutu misiunea acest'a pentru ca aci'a standu cá inimici a legiului patriei, și a regimulu, pre acestu din urma, mai in tóte afacerile lui la insinuat, și in cele mai bune institutiuni l'a impededatu.

Standu dara lucrulu astfelu, eu — dupa convingerea mea, iera de locu nu din antipathia contr'a regimulu actuale, și cu deosebire din motivele susu defasiurate, crediendu a fi patriei spre folosu m'amu alaturatu la opositiunea drepte, care impregiurare mi-amu tienut'o de datorintia a vi-o impartasi.

Si acum primiti, onorati alegatori, pentru increderea cu care m'ati onoratu, — multiamit'a-mi sincera, și fi-ti asigurați cumca, de-si 'mi causeza multa intristare, ca din tóta activitatea mandatulu meu in legislativa, afara de actulu celu din urma, alta imbucuratória nu ve potu raportá, — totusi, cu multa placere, 'mi voi aduce aminte, despre acei trei ani, in cari amu avutu onórea a fi deputatulu unui cercu a districtulu Fagarsianu.

Ddiu sa Ve binecuvinte, și cinstiti-me și de aci incolo cu suvenirea d-vóstre!

Sa trairi cu totii in fericire!

Sa traiésca regele, celu mai constitutional!

Sa traiésca patri'a!

Budapest'a, in 1 Aprile 1875.

Gr. Teleki Sándor.

Convocare.

Presidiulu sectiunei centrali și alu reuniunei invetiatoresci „Georgiu Lazaru“ conformu dispusetiuniloru statutarie și regulamentarie invita pre domnii membri la alu patruea parastasu, ce se va tiené la Avrighu pre diu'a sântului martiru „Georgiu“ in

23 Aprile v. a. c. in onórea și reamintirea marelui dascalu român „Georgiu Lazaru“.

Presidiulu 'și permite cu acesta ocaziune a convocá pre domnii membri și la o adunare generale extraordinaria, cá sa-si reguleze afacerile reuniunei, cum voru voi domni'a loru; pentru ca presidiulu acestei reuniuni, dupa ce se va achitá de tóte obligamintele sele vis-a-vis de reuniune, — cetindu raportulu de starea societătiei, 'și va dá demisiunea in mânilé adunării, de asta data cu otarire nestramutata de a primí reelegere! — Dela anulu 1872 încóce din capulu locului alesu de presiedinte, la a dóua, la a trei'a și la cele-lalte alegeri de presiedinte fui realesu. Amu primitu reelegerea lucrandu și cugetandu, ca dóra membrii reuniunei 'mi voru pune la dispusetiune ajutorile necesarie in lucrările și doraverile societătiei! Acest'a afara de mici exceptiuni nu s'a intemplantu; căci membrii reuniunei, 'mi vine a crede, ca s'au imbracatu in mantel'a indiferentismulu. Sa fiu, me rogu, bine intielesu: nu acusu nici nu aperu pre nime! Ma trista realitate: Eata totu, ce vinu a spune. Apoi pentru Ddiu! Numai presiedintele singuru la tóte trebile reuniunei este nu numai pre greu dara absolutu cu nepotintia și chiaru absurdu a și cere cine-va acesta; pentru ca dupa dicatúra italiana: „Una girondine non fa primavera.“ (Un'a rondunea nu face primavér'a.) Ma societatea de ori și ce natura deca vrea sa inflorésca și sa-si ajunga scopulu, spre care s'a formatu, are lipsa de ajutoriulu tuturoru membriloru sei!!!

Din cele espuse pâna aci in sumariu ori-cine, cu deosebire domnii membri se potu convinge, cáta necesitate avemu de acesta adunare, dela carea a-si dorí din inima sa nu lipsésca nici unulu; căci cu asta ocaziune se voru desbate și resolve in meritu și definitivu cestiuini fórté momentóse de interesu principiale și administrative, — pôte chiaru basea de esistintia a reuniunei. Sapiienti satis.

Domnii protopresbiteri ai tieriei Oltului Basilu Macșimu și Petru Popescu suntu rogati, fórté respectuosu din oficiulu acestui presidiu și cá inspectori districtuali de scóle și cá membri ai societătiei nóstre, se provóce pre toti invetiatorii nostri olteni cá membri de dreptu ai reuniunei a veni la acesta adunare extraordinaria. Asemenea dlu vice-presiedinte alu reuniunei, Georgiu Comaniciu, directoru de scóla in Veneti'a inferioare, este rogatu oficiosu din partea acestui presidiu se duca presiedinti'a interimale in siedintiele aceste adunări reuniale.

Programulu parastasului, precum și alu adunării este celu din anii trecuti.

Invitámu deci la aceste adunări solemne și votive pre toti căti se intereséza de caus'a scolaria!

Sacele in 8 Aprile 1875 st. v.

Ioanu Dim'a Petrascu

„G. Tr.“

presiedinte.

Adunarea generala a banței generale de ascuratiune reciproca „TRANSILVANIA“

tienuta in 21 Martiu 1875.

Constatandu vice-presiedintele Iacobu Bologa, care au primitu din caus'a morbului presiedintelui Iosef Bedeus presidiulu, numerulu membriloru representati prescriu deschide adunarea cu urmatoriulu cuventu:

Onorata adunare generala! Aducendu-ve, la substernerea computeleloru pre 1874, rezultatele anului espiratu la cunoscintia, putemu sa privimu nu fâra care'si multiamire asupr'a periodulu mentionatu. Pre lângă tóte impregiurările grave, cari se simtu in patri'a nóstra induplecatu, avemu de a raportá despre unu progresu imbucuratoriulu alu intreprinderi nóstre.

Precum arata ratiociniul S. I. au crescutu premiele in an. 1874 in comparare cu anul precedentu in modu insemnatu. S'au contractatu dupa detragerea stornurilor pentru asecuratiuni anulate:

Asecuratiuni in contr'a focului.

in anul 1874 . . . . . 27,766 fl.
in anul 1873 . . . . . 9,551 fl.

Asiá dar' mai multu in
anul 1874 . . . . . 18,215 fl.

Sume ascurate:

in anul 1874, ... 19,408,895 fl.
in anul 1873, ... 8,339,090 fl.

Asiá dar' mai multu
in anul 1874 . . . . . 11,069,805 fl.

Premii in numerariu:

in anul 1874 . . . . . 100,489 fl. 33 cr.
in anul 1873 . . . . . 42,404 fl. 65 cr.

Asiá dar' mai multu
in anul 1874 . . . . . 58,084 fl. 68 cr.

Crescamentulu, care e in comparare cu anul precedentu mai multu cá duplu, e de a se ascrie impregiurării ca amu latitu terenulu operatiunilor nóstre cátu si, ca amu datu afaceriloru indirecte o estindere mai mare.

Conformu intentiunei nóstre amu trasu Ungari'a si o parte a provinciiloru austriace in cerculu activitáti nóstre. Pre lángea tóte greutătile, cari se opunu la fia-care estindere a afaceriloru, amu castigatu in proportiune cu midilócele modeste, cari le-amu potutu intrebuintiá, rezultate destulu de favorabile. Urmárele folositorie a estinderei afaceriloru sa se arate inse, precum sperámu, in anii urmatori.

Operatiunile nóstre directe au fostu in generalu indestulitorie. In unele párti d. e. in districtulu Brasiovului au fostu si in anul trecut duane numeroase si trebuie sa fia si pre viitoriu unu obiectu alu deesebitei nóstre atentii, de a ne aperá in pártile acele de daunári intentionate. Resultatulu acest'a partialminte nefavorabilu n'au schimbatu inse resultatulu totalu.

Operatiunile indirecte n'au avutu asemenea resultatulu favorabilu. Incendiuri numeroase si insemnate de etabilisamente industriale in tierile esterne au urcatu cifr'a daunelor in modu neindatinatu.

Cu urcarea veniteloru de premii au crescutu naturalminte si daunele. Numerulu acelor'a au fostu 493.

Desdaunárele solvite facu 45,717 fl. 33 cr. din cari remanu dupa detragerea cuotei, care are de a se purtá de cátra institutelu de reasecurantia cu 3746 fl. 91 cr.

pe contulu „Transilvaniei“ 41,970 fl. 42 cr.

Pentru daunele nelicuidate la finitulu anului amu pusu 4409 fl. 45 cr. si detragendu-se cuot'a reasecurantiei cu 1372 fl. 82 cr. in reserva 3036 fl. 63 cr.

In operatiunile nóstre directe specialminte amu avutu de a insemná 123 daune cu o suma de 17,788 fl. 15 cr. pentru contulu „Transilvaniei“.

Sum'a daunelor face 35.6% a premiiloru directe, pre cándu proportiunea corespunditoria in operatiunile indirecte se urca la aprópe 49%.

Daunele directe se impartu dupa tieri precum urméza:

in Transilvani'a 104, 15,240 fl. 53 cr. in Ungari'a 12, 2050 fl. 92 cr. in provinciile austriace 8, 1491 fl. 70 cr.

Spesele de administrare a sectiunei I au recerutu o suma de 25,776 fl. 90 cr. in care suntu inse cuprinse tóte spesele pentru organisári nóue.

Déca nu potemu raportá si despre ramulu asecuratiunei pe viétia asemenea detaiuri imbucurátorie e de a se ascrie in mare parte impregiurárilor de fatia, nefavorabile ramulu acestuia. Relatiunile economice apesátorie necessitara pre multi asecurati a lasá sa se invalideze asecura-

tiunea, in urmarea cárei'a avemu de a insemná o diminuare de 486 persóne cu unu capitalu asecuratu de 329,695 fl.

Premiele realizate precum si sum'a asecurata au remasu aprópe egale cá in anul trecut. Cu finea anului 1874 remanu asecuratiuni de 1,636,227 fl. 92 cr. in valóre.

Unu crescamentu mai insemnatu s'aru fi potutu póte castigá prin spese de acuirare mai mari; amu evitatu inse spese nejustificabile in directiunea acést'a, onerandu astfelu de spese afacerile aniloru urmatori.

Casurile de mórte obvenite in anul espiratu, 46 la numeru, recerura dupa detragerea cuotei reasecurate 24,107 fl. 10 cr., din cari 23,006 fl. s'au solvitu, iéra 1100 fl. 80 cr. s'au rezervatu.

De si s'au intrecutu mortalitatea asteptata cu 11 persóne si 3833 fl. totusi sum'a daunelor e cu circ'a 7000 fl. mai mica cá in anul precedentu.

Pre lángea tóte ca au esitu unu numeru insemnatu de asecuratiuni din valóre, totusi s'au urcatu reserv'a de premii dela 46,436 fl. 83 cr. la 59,065 fl. 53 cr. si facu reserva dimpreuna cu transportulu primieloru cu finea anului 1874 65,589 fl. 34 cr.

Spesele de administrare ale Sect. II se urca la 7235 fl. 42 cr.

Din provisiunile capitalisate amu amortisatu $\frac{1}{10}$ cu 2661 fl. 52 cr. dara sperámu ca vomu veni cátu de curendu in pusetiune a amortisá cuote mai mari.

Numerulu persónelor, cari participa la tontine e 223 cu unu capitalu de 85,000 fl. Depozitele de pâna acum facu 9401 fl. 49 cr. Averele totala a tontineloru, care se administreza separat, e de 9812 fl. 31 cr. si e, precum arata conspectulu specialu, elocata in diverse efecte.

Fondurile nóstre, precum vedeti din bilantiu, suntu elocate de presentu in:

1. 10,000 fl. obligatiuni rurale a duc. Bucovin'a, 27,000 fl. prioritati a I drumu feratu transilvanu, 5,000 fl. actii a I drumu feratu transilvanu, 11,600 fl. obligatiuni rurale transilvane, 7,000 fl. losuri a fondului pentru regularea Dunarii, 3,000 fl. actii a drumulu feratu de nordu — in valóre de cursu 54,332 fl. 50 cr. 2. Portofoiulu de cambii 12,439 fl. 70 cr. 3. Imprumuturi pre efecte 6,227 fl. 90 cr. 4. Imprumuturi de politie de asecuratiune pre viétia 3,469 fl. 30 cr. 5. Cas'a 2,159 fl. 33 cr. 6. Numerariu si pendentie la agenturi 29,337 fl. 22 cr. 7. Debitori 28,047 fl. 38 cr.

Cu aceste v'amu semnatu conturile adeverate a gestiunei nóstre si credemu ca a-ti primitu impresiunea, ca institutulu nostru 'si urmasesce tint'a sea, neabatandu-se pre cái lucrécóse.

A administrá averea concrediuta de cátra membrii cu consciositate, a o ingrigi de onerare abnormala si a o intrebuintiá conformu destinarei ei spre implinirea punctuosa a obligatiuniloru primite, acést'a e problema, care cauta a o solvi directiunea si consiliulu administrativu.

Intarindu-se in modulu acest'a increderea pusa in institutu si crescându acést'a in mesura totu mai mare, pune fundamentulu celu mai solidu la o desvoltare progresiva si rezultate ponderóse, de cari au sa se bucure iérasii membrii.

Ve invitú acum a ascultá computele si bilantiulu, precum si raportulu comitetului pentru revisiunea computeloru, luându-ve apoi conclusele prin acordarea absolutoriului.

Computele incheiate, bilantiulu si raportulu comitetului pentru revisiunea computeloru se cetesce prin directorulu Dr. A. Brote.

Presedintele continua:

Precum vedeti din computele incheiate, resulta in ambe sectiuni unu profitu modestu si adeca in sectiunea I: 1402 fl. 35 cr. in sectiunea II 233 fl. 85 cr.

Consiliulu administrativu ve propune conformu § 34 a statuteloru a intrebuintiá:

a) 15% din profitu si a. de 1402 fl. 35 cr. = 210 fl. 35; cr. 15% din profitu si a. de 233 fl. 85 cr. = 35 fl. 07 cr. Sum'a 245 fl. 42 cr. cá dividenda pentru posesorii obligatiuniloru la fondulu de intemeiere;

b) De óre-ce directiunea si consiliulu administrativu renuncia la tantiemele de cáte 10%, 35% pentru fondurile de garantia si a. de 1402 fl. 35 cr. I sect. 490 fl. 82 cr. 233 fl. 85 cr. II sect. 81 fl. 85 cr.

c) Restulu alu reservá cá fondu de cástigu si adeca in sectiunea I 701 fl. 17 cr., in sect. II 116 fl. 92 cr.

Adunarea generala acórda absolutoriulu esprimendu-si totu odata multiamit'a administratiunei, primesce si propunerile pentru intrebuintiarea profitulu.

Membrii consiliului administrativu, la cari le vine rendulu esirii si adeca d-nii: Ios. Bedeus. Z. Boiu si D. A. Szabó se realegu iéra domnulu Iuliu Bardosi inspectoru scolaru se alege de membru nou.

In comitetulu pentru revisiunea computeloru se realesera membrii din anul trecut adeca domnii Ios. Schuster, G. Mike si V. Romanu iéra cá suplenti domnii B. Stühler si Dr. I. Nemesiu.

Varietáti.

*** (Multiamita publica) In decursulu studieloru academice neintreruptu amu fostu espusu lipsei si miseriei. La ori ce ocaziune mi amu radicatu vocea, bravii si marinosii mei compatrioti mi-au datu su cursulu posibilu. Adresandu-me in anul acest'a cátra binemeritatu domnu Iosifu Fincu not. cerc. si mag. postalu in Ded'a si descoperindu-i lips'a in carea traiescu, nu a crutiatu ostenele si tempu si a deschisu in favorulu meu o colecta, carea o lasu se urmeze dimpreuna cu sumele contribuite.

DD. Teodoru Siandoru par. rom. gr. or. in Cuesdiu 6 fl. v. a. Ioanu P. Maioru proprietariu in Sz.-Reginu 5 fl., Elia Cincia jude proces. in Monoru 5 fl., Georgiu Stiópulu adiunctu adv. in Sz.-Reginu 5 fl., Ioanu Muresianu ofic. in Sz.-Reginu 5 fl., Ioanu Branea par. rom. gr. or. in Maieru 5 fl., Chirilu Fulea par. rom. gr. or. in Filea 5 fl. Ioanu Maieru jude com. in Tópliti'a rom. 5 fl. Iosifu Fincu not. cerc. si mag. postalu in Ded'a 5 fl., Galationu C. Siagáu par. rom. gr. or. in Idicelu 2 fl., Petru Neagosiu chirurgu in Monoru 2 fl. Hersch Wigner propr. in Maieru 2 fl. Iosifu Brancoveanu prot. onor. Idicelu 1 fl., Michailu Orbonasiu adv. in Sz. Reginu 1 fl. Ioanu Popescu par. rom. gr. or. in Ded'a 1 fl. Vasiliu Sigmireanu concep. in Sz.-Reginu 1 fl., Vasiliu Glig'a propr. in Ded'a 1 fl., Nicolau Görög comere. in Sz.-Reginu 1 fl., Mateiu Radu invet. in Ded'a 1 fl., Ioanu Lado not. com. in Ratosni'a 1 fl., Stefanu Pascanu l. Ioanu propr. in Ded'a 1 fl. Eremia Deacu propr. in Rusu.munte 1 fl., Constantinu Muresianu propr. in Maieru 1 fl. Gavriilu Timariu propr. in Maieru 1 fl. Tom'a Todoranu 1 fl. Georgiu Maioru inv. in Sz.-Reginu 2 sfanti — 70 xr. Gorgiu Campeanu propr. in Monoru 80 xr. Alesandru Cornea propr. in Maieru 50 xr. Iosifu Petricelu propr. in Idicelu 50 xr. Simionu Nicolescu propr. in Maieru 50 xr. Pascanu Iacobutiu propr. in Ded'a 50 xr. Pascanu Florea propr. in Ded'a 50 xr. Ioanutiu Cirilescu propr. in Ded'a 20 xr.

Sum'a totala 69 fl. 20 xr. v. a.

Acést'a suma o amu primitu in dóue rate dela dlu. colectante. Dloru contribuenti acum nu le potu multiami altucum, decátu

rogându provedinti'a sa-i recompenseze; va veni inse tempulu, in carele speru sa-mi potu manifestá prin fapta multiamit'a cátra acei'a, care mi-au datu poteri sa invingu pedecele, care se cumuléza in calea unui studinte. Domnulu colectante binevoiésca a primí multiamit'a mea speciala pentru ostenele; iubirea cea cá si parintiésca, carea mi-a documentatu-o la mai multe ocaziuni, a radicatu in anim'a mea unu monumentu pre carele sta scrisu „dlui Iosifu Fincu recunoscintia eterna.“

Vien'a 22 Aprile st. n. 1875.

Teodoru Ceontea,
stud. de philos.

NB. Onorabil'a redactiune a „Gazetei Transilvaniei“ e rogata cu totu respectulu sa publice acést'a „multiamitamita publica.“
T. C.

*** Focu. In 23/11 Aprile a fostu focu mare in Sabesiu.

*** Teatru. Cunoscutul artistu, dlu G. Popescu, cu o trupa nóua din Bucuresci, va dá representatiuni natiunale *duminéca* in *Resinari* si *marti* in *Sabiiu* si adeca:

1) „Prandiú cu urechi fripte“ comedia originala cu cantece intr'unu actu;
2) „Hartiaganu séu insuratórea nebuniloru“ comedia vodeville in 2 acte de D. Baronzi.

*** (Unu preotu gr. or. cá convertitu mohamedanu.) Fói'a oficiale din Rustciucu ni raportéza faptulu urmatoriu: De curendu sosi unu preotu románu impreuna cu soci'a sea in Rustciucu pentru a trece la Islamu (legea turécésca). Guvernatorulu generalu a Vilajetului, adencu miscatu de acestu incidentu si pre lángea acést'a findu contrariu alu trecerei dela o confessiune la alt'a, insciintiá despre casulu acest'a pre ministrulu de esterne alu Romaniei. Acést'a cerú sa se tramitia ambele persóne la Bucuresci, ceea ce a si urmatu.

*** (Pomaritul in statele unite). In ce mesura grandiósa se eserciéza cultur'a pomiloru in statele unite ne arata unu conspectu publicatu din partea statuluí. Numai in statulu Illinois gradinele cuprindu unu arealu de 334,076 jug. Gradinile din Marea Britania cuprindu unu arealu numai de 150,525 jug., asiá dara nici diumetate din arealulu unui singuru statu unitu din Nordamerica.

Burs'a de Vien'a.

Din 18/30 Aprile 1875.

Metalicele 5%	70 45
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	74 70
Imprumutulu de statu din 1860	111 65
Actiuni de banca	960 —
Actiuni de creditu	235 50
London	111 15
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	80 75
„ „ „ Temisioreno	79 40
„ „ „ Ardelenesci	78 50
„ „ „ Croato-slavone	81 —
Argintu	103 20
Galbinu	5 26
Napoleonu d'auru (poli)	8 88

Dr. Ioane Mog'a,

locuesce acum'a definitivu strad'a urezului Nr. 19 etagiulu I.

Intratulu prin ulitióra.

(2—3)

Anunciu.

Cas'a Nr. 12 strad'a pelariloru (Lederergasse) este de vendutu din mána libera sub conditiuni favorabile. Informatiuni mai de aprópe se dau in piati'a mica Nr. 11 etagiulu primu.

(2—2)